

به نام پروردگار مهربان

جمع‌بندی

اقتصاد

رشته‌ی انسانی

مرور و جمع‌بندی کنکور در (۲۴) ساعت

- مهران افشاری
- آرمان دوست‌دار
- استاد مشاور:
- علی نوری
- فخری امام‌جمعه

مهروماه

مقدمه

زندگی، سبزترین آیه در اندیشه برگ
زندگی، خاطر دریایی یک قطره در آرامش رود
زندگی، حس شکوفایی یک مزرعه، در باور بنر
زندگی، باور دریاست در اندیشه ماهی، در تنگ
زندگی، ترجمه روشن خاک است، در آیین عشق
زندگی، فهم نفهمیدن هاست
زندگی، پنجره ای باز، به دنیای وجود
تا که این پنجره باز است، جهانی با ماست
آسمان، نور خدا، عشق، سعادت با ماست
فرصت بازی این پنجره را دریابیم
در نبندیم به نور، در نبندیم به آرامش پر مهر نسیم
پرده از ساحت دل برگیریم
رو به این پنجره با شوق، سلامی بکنیم
زندگی، رسم پذیرایی از تقدیر است

وزن خوشبختی من، وزن رضایت‌مندی ست
زندگی، شاید شعر پدرم بود که خواند
چای مادر، که مرا گرم نمود
نان خواهر، که به مامی‌ها داد
زندگی شاید آن لبخندی ست، که دریغش کردیم
زندگی زمزمه پاک حیات ست، میان دو سکوت
زندگی، خاطره آمدن و رفتن ماست
لحظه آمدن و رفتن ما، تنهایی ست
من دلم می‌خواهد
قدر این خاطره را دریابیم.

سهراب سپهری

شب آرامی بود
می‌روم در ایوان، تا به‌پرسم از خود
زندگی یعنی چه؟
مادر سینه چایی در دست
گل لبخندی چید، هدیه اش داد به من
خواهرم تکه نانی آورد، آمد آنجا
لب پاشویه نشست
پدرم دفتر شعری آورد، تکیه بر پشتی داد
شعر زیبایی خواند، و مرا برد به آرامش زیبای یقین
با خودم می‌گفتم
زندگی، راز بزرگی است که در ما جاریست
زندگی فاصله آمدن و رفتن ماست
رود دنیا جاریست
زندگی، آبتنی کردن در این رود است
وقت رفتن به همان عریانی؛ که به هنگام ورود آمده ایم
دست ما در کف این رود به دنبال چه می‌گردد؟
هیچ!!!
زندگی، وزن نگاهی است که در خاطره‌ها می‌ماند
زندگی درک همین اکنون است
زندگی شوق رسیدن به همان
فردایی است، که نخواهد آمد
تو نه در دیروزی، و نه در فردایی
ظرف امروز، پر از بودن توست
شاید این خنده که امروز دریغش کردی
آخرین فرصت همراهی‌ها، امید است
زندگی یاد غریبی است که در سینه خاک
به جا می‌ماند

دوستان عزیزم سلام

همان‌طور که می‌دونین اقتصاد علمی است که ما در همه‌ی تعاملات روزانه‌ی خودمون با اون سر و کار داریم و بسیاری از افراد موفق و به قولی ثروتمند کسانی هستند که در زندگی خودشون از شم اقتصادی بالایی برخوردارن و اصول اقتصادی رو در زندگی‌شون به خوبی به کار می‌گیرن.

این مطلب رو از این جهت گفتم که به شما دوستان خوبم توصیه کنم که کتاب‌های مربوط به رشته‌ی علوم انسانی به خصوص کتاب اقتصاد رو با عشق مطالعه کنین و به یاد داشته باشین که فرق ما بچه‌های انسانی با بچه‌های سایر رشته‌ها در این نکته‌ی کلیدی است که ما درس زندگی کردن می‌آموزیم و آینده‌ی این مرز و بوم و مردمان آن در ابعاد سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و ... به دستان ماست؛ پس درس‌هامون رو عاشقانه بخونیم و در زندگی هم به کار بگیریم.

ما خوب می‌دونیم تو این برهه از زمان، زیاد از نصیحت کردن خوشتون نمی‌آد و تمام تمرکزتون روی آزمون بزرگ و سرنوشت‌سازی است که در آینده در پیش رو دارین؛ پس بهتره بریم سراغ اصل مطلب...

راستش رو بخواین از زمان شکل‌گیری کتاب درسی «اقتصاد» تا به الان، همواره فقدان کتاب کمک درسی جامعی که بتونه به تمام نیازهای دانش‌آموزان در حد مطلوب پاسخ بده محسوس بوده. به همین دلیل بر آن شدیم تا کتابی جامع که به جرات می‌شه گفت در این زمینه سرآمده و فعلاً مشابهی در بازار نداره، تألیف کنیم. با این امید که مقبول نظرتون واقع بشه.

مخاطبان کتاب

مخاطبان این مجموعه به سه دسته قابل تقسیم‌اند:

۱. دانش‌آموزان دوره‌ی پیش‌دانشگاهی و پشت کنکوری‌های با پشتکار. به ویژه از این جهت که این کتاب بیشتر دارای جنبه‌ی جمع‌بندی است و از تست‌های معتبر کنکورهای سراسری سال‌های اخیر در آن استفاده شده تا داوطلبان با نحوه‌ی سؤالات کنکور به خوبی آشنا بشن.

مؤلف پیش‌بینی می‌کند که در صورت مطالعه‌ی دقیق این کتاب آگه‌نگم به ۱۰۰٪، قطعاً به بیش از ۹۰٪ سوالات کنکور امکان پاسخ‌گویی وجود دارد. اگر باورش سخسته‌کافی که امتحان کنین. فقط اگر راضی بودین این کتاب رو به دوستانتون هم معرفی کنین.

۲. دانش‌آموزان سال دوم دبیرستان که این درس رو در طول سال تحصیلی می‌خونن و می‌تونن از این کتاب برای یادگیری بهتر مطالب در کنار کتاب اصلی درسی خود بهره‌مند بشن.

۳. دبیران درس اقتصاد که می‌تونن از محتوای این کتاب به ویژه نکات تفکیک‌شده و نحوه‌ی حل مسائل و نمونه سوالات مندرج در آن استفاده کنن تا کیفیت تدریس خودشون رو از این که هست بالاتر ببرن.

ویژگی‌های کتاب

۱ دو بخشی بودن

علت عمده‌ی بکر بودن این کتاب نسبت به کتاب‌های دیگر در این مهم است که در این کتاب سعی شده با توجه به اهمیت بسیار زیادی که مبحث مسائل اقتصاد در کنکورهای سراسری سال‌های اخیر پیدا کرده (به عنوان مثال در کنکور سراسری ۹۵، بیش از ۶ سوال از ۱۵ سوال، مسئله بود) و همچنین ضعف دانش‌آموزان رشته‌ی انسانی در محاسبات، این قسمت‌ها را جدا کرده و به صورت مجزا به شرح و بسط دقیق تک‌تک مسائل پردازیم.

۲ جامع و مانع بودن

به دلیل اینکه کتاب جنبه‌ی جمع‌بندی و مرور آموخته‌های قبلی رو دارد، مباحث تا حد امکان به صورت مختصر و با استفاده از ابزارهایی نظیر فلش، جدول، نمودار و مثال‌های فراوان مطرح شده و در عین حال سعی کردیم تا هیچ نکته‌ی پراهمیتی از قلم نیفته، چون همان‌طور که گفتم هدف این است که این کتاب ۱۰۰٪ نیاز دانش‌آموزان و داوطلبان عزیز رو پاسخ بده.

۳ نمودار درختی

نمودار درختی در ابتدای هر فصل بیانگر سرفصل‌های مربوط به همان فصل است که می‌تونن در مرور سریع مطالب و تقسیم‌بندی آن به شما کمک بکنه.

۴ تیپ‌بندی سوالات

بدین معنا که تمامی سوالات کنکورهای سراسری چند سال اخیر به طور دقیق بررسی شد و مشخص شد که بعضی مباحث در هر فصل هستن که هر ساله به صورت کلیشه‌ای از آن‌ها سوال طراحی می‌شه و به عبارت خودمونی‌تر پایه‌ی ثابت کنکور هستن، به عنوان مثال مسئله از مالیات مستقیم با نرخ تصاعدی؛ بنابراین این مباحث در ابتدای هر فصل آورده شد تا شما بدونین که چه مباحثی رو باید بهتر و با دقت بیشتری مطالعه کنین.

۵ درس‌نامه و نکات کلیدی

در درس‌نامه‌ی مربوط به هر سر فصل سعی شده که تمامی نکات به درد بخور اون فصل به گونه‌ای متفاوت و در قالب نمودار، جدول و ... بیاد و مباحثی که نیاز به توضیح و مثال بیشتری داره، با زدن مثال‌های ملموس برای خواننده ساده‌تر بشه.

۶ طبقه‌بندی سوالات کنکورهای سراسری، آزمایشی سنجش و تألیفی

در هر فصل، مهم‌ترین و استانداردترین سوالات چند سال اخیر استخراج شده و در پایان هر فصل به صورت طبقه‌بندی شده آمده تا شما دوست عزیز، پس از مطالعه‌ی هر درس‌نامه، بتونین خودتون و کیفیت مطالعه‌تون رو محک بزنین و نقاط ضعف خودتون رو شناسایی کنین.

آوردن سؤالات آزمون سراسری و خارج کشور سال ۹۵ با پاسخ تشریحی در انتهای کتاب به منظور جمع‌بندی مطالب و پاسخ‌گویی به تست‌های جامع در زمان‌بندی مشخص کنکور.

نحوه مطالعه

با توجه به دو بخشی بودن کتاب، باید قائل به تفکیک شد و نحوه مطالعه‌ی هر یک از این دو بخش را به صورت مجزا مطرح کرد:

بخش اول مباحث غیر از مسائل حل کردنی

در این بخش لازم است که به ترتیب:

۱. ابتدا نگاهی اجمالی به نمودار درختی و تیپ سؤالات هر درس بندازین.
۲. درس‌نامه‌ی مربوط به هر فصل رو به طور دقیق مطالعه کرده و به خاطر بسپارین.
۳. پس از آموختن مطالب سراغ تست‌های هر فصل رفته و نقاط قوت و ضعف خودتون رو شناسایی کنین و به برطرف کردن نقاط ضعف پردازین.

بخش دوم مباحث مربوط به مسائل حل کردنی

در این قسمت سعی شده که قسمت‌هایی که دارای جنبه‌ی مسئله‌ای و حل کردنی است به صورتی بسیار مفهومی و روان مطرح بشه. همان‌طور که قبلاً گفتم عاملی که این کتاب رو از سایر کتاب‌ها مجزا کرده بیشتر در همین کار ابتکاری است. نحوه مطالعه‌ی این بخش در قسمت دوم کتاب به صورت دقیق توسط استاد ارجمند آقای افشاری در ابتدای بخش مربوطه، بیان شده است. تنها توصیه‌ی من این است که این قسمت رو دقیق‌تر بخونین تا بتونین به سؤالات سخت‌تر این درس به خوبی پاسخ بدین. سعی کنین همه روزه حل کردن ۳ مسئله از این کتاب رو تو برنامه‌تون قرار بدین و در پایان هفته به جمع‌بندی مسائلی که در طول هفته حل کردین، پردازین.

تشکر و قدردانی

🙏 در ابتدا از پدر و مادر مهربان و دوست داشتنی‌ام که به جرأت باید بگویم تا پایان عمر مدیون زحمات بی‌دریغشان هستم، تشکر کرده و این کتاب را به این دو بزرگوار تقدیم می‌کنم.

🙏 از مدیریت محترم انتشارات، جناب آقای احمد اختیاری و مسئول گروه علوم انسانی آقای مهران ترکمان، سرکار خانم فریده محمدی که با رهنمودهایشان، چراغ راه بنده بودند و زحمت اصلی به پای این عزیزان بود و نیز از خانم‌ها ریحانه شریفی پیشه و هدیه مرادی که طراحی و زحمت صفحه‌آرایی این کتاب را برعهده داشتند، تشکر ویژه می‌کنم.

سخن آخر

در پایان برای تمام شما عزیزان آرزوی سرافرازی، موفقیت و تندرستی در تمام مراحل زندگی دارم و از خداوند منان می‌خواهم که تمام شما عزیزان را در رسیدن به اهداف والایتان یاری دهد. در ضمن خوشحال می‌شم که تمامی انتقادات و پیشنهادات خودتون رو از طریق آدرس الکترونیکی info@mehromah.ir و پیامک ۰۷۲۱۲۰۳۰۰۰ با ما درمیان بگذارین.

همیشه سربلند باشید

مهران افشاری

آرمان دوستدار

اقتصاد چیست؟

- نیازهای انسان
- منابع و امکانات
- طرح مسئله‌ی اقتصادی
- علم اقتصاد درباره‌ی چه موضوعاتی بحث می‌کند؟
- بازیگران و فعالان در عرصه‌ی اقتصاد
- آیا اقتصاد علم است؟
- تعریف علم اقتصاد
- اهمیت اقتصاد
- علم اقتصاد و تعالیم اسلامی
- چند مفهوم اولیه

تیپ ۱: تعریف نیازها و منابع، ویژگی‌ها، ارتباط و نهایتاً تعریف علم اقتصاد.

تیپ ۲: روش مطالعه‌ی اقتصادی و مراحل آن و همچنین اهمیت علم اقتصاد.

تیپ ۳: مفاهیم اولیه‌ی علم اقتصاد، نظیر انواع کالاها، هزینه‌ی فرصت و ...

تیپ سوالات

نیازهای انسان

- ✓ در یک «تصویر ساده» از زندگی با دو مفهوم عمده سر و کار داریم ۱] نیازهای انسان ۲] منابع و امکانات
- ✓ نیازهای انسان، «محرک» او برای فعالیت و تلاش اقتصادی است.
- ✓ انسان بعد از رفع هر نیاز، احساس «رضایت» می‌کند، اما احساس بی‌نیازی نمی‌کند.
- ✓ انسان موجودی سیری ناپذیر است؛ یعنی با برآورده شدن پاره‌ای از نیازهایش، «احساس بی‌نیازی» به او دست نمی‌دهد.
- ✓ به صورت خلاصه می‌توان گفت که:

برآورده شدن هر نیاز → شکل‌گیری نیازهای جدیدتر → فعالیت اقتصادی بیشتر برای رفع نیازهای جدید → ارتقای سطح زندگی

منابع و امکانات

- ✓ در خصوص منابع و امکانات باید به دو نکته‌ی مهم توجه کرد:
- ۱] منابع و امکانات موجود در دسترس انسان «محدود» هستند؛ به عنوان مثال زمین‌های در دسترس برای کشاورزی، محدود هستند.
- ✓ دلیل محدودیت منابع و امکانات:
- ۱] ناشناخته بودن بسیاری از منابع، نظیر منابع معدنی که هنوز کشف نشده‌اند.
- ۲] محدود بودن دانش فنی بشر، مثل محدود بودن ماشین‌آلات پیشرفته برای کندن کوه‌ها جهت استخراج منابع معدنی موجود در آن.

آشنایی با شاخص‌های اقتصادی

- تولید ملی و اندازه‌گیری آن
- مفهوم استهلاک
- تولید ناخالص ملی
- تولید ناخالص داخلی
- درآمد ملی
- شاخص‌های سرانه
- محاسبه‌ی تولید کل ملی
- مفهوم محاسبه به قیمت جاری و قیمت ثابت

تیپ سوالات

تیپ ۱: اندازه‌گیری میزان تولید ملی یا داخلی (مسئله)

تیپ ۲: محاسبه‌ی تولید کل از روش‌های مختلف (مسئله)

تیپ ۳: محاسبه‌ی تولید کل به قیمت ثابت و جاری (مسئله)

تیپ ۴: شرایط لازم برای محاسبه‌ی کالا در حسابداری ملی

✓ میزان تولید کالا و خدمات در هر جامعه بیانگر **۱** قدرت اقتصادی آن جامعه است. **۲** سطح زندگی مردم آن جامعه است.

✓ یک فرمول خیلی مهم: تولید بیشتر **←** درآمد بیشتر **←** مصرف بیشتر **←** رفاه بیشتر

✓ افزایش مقدار تولید کالا و خدمات در جامعه، از علائم موفقیت دولت در عرصه‌ی اقتصاد است.

حسابداری ملی

تعریف: شاخه‌ای از مطالعات اقتصادی که با ارائه‌ی شاخص‌های مختلف به بررسی و اندازه‌گیری میزان فعالیت‌های اقتصادی در سطح ملی می‌پردازد، مثلاً میزان تولید کل کالا و خدمات جامعه را محاسبه می‌کند.

موارد مورد بررسی: **۱** سطح زندگی و درآمد مردم، **۲** میزان پس‌انداز، **۳** سرمایه‌گذاری و **۴** تغییرات ایجاد شده در هر کدام از آن‌ها به واسطه‌ی اجرای سیاست‌های اقتصادی دولت.

فواید حسابداری ملی: **۱** تأثیر به‌کارگیری سیاست‌های اقتصادی مختلف بر سطح زندگی مردم و محاسبه‌ی رشد اقتصادی جامعه. **۲** تصویر روشنی از اقتصاد ارائه می‌دهد.

تولید ملی و اندازه‌گیری آن

✓ یکی از مهم‌ترین متغیرهایی که حسابداری ملی به مطالعه‌ی آن می‌پردازد، «تولید کل» است.

✓ تعریف فعالیت تولیدی: فعالیتی که به تهیه‌ی کالا و خدمات مورد نیاز مردم می‌پردازد یا ارزش کالاها و خدماتی را که از قبل تهیه شده است، افزایش دهد.

✓ به عنوان مثال همان‌طور که تولید سبزیجات یک فعالیت تولیدی است (تهیه‌ی کالا)؛ پاک کردن، بسته‌بندی، حمل و نقل و عرضه‌ی این محصولات نیز یک فعالیت تولیدی است (افزودن بر ارزش کالا).

تولید

- تولیدکنندگان
- انگیزه‌ی تولیدکنندگان
- هزینه، درآمد و سود
- عوامل تولید

تیپ ۱: مسئله در مورد ظرفیت تولید و صرفه‌جویی و ...

تیپ ۲: انگیزه‌ی تولیدکنندگان و نحوه‌ی بالا بردن سود

تیپ ۳: عوامل تولید

تیپ سؤالات

✓ **تعریف تولید:** سلسله اقداماتی که برای تبدیل منابع به کالاهای مورد نیاز صورت می‌گیرد. مقصود از سلسله اقدامات همان کار و تلاش است، چون تا زمانی که کار و تلاش انسان نباشد، منابع موجود، قابلیت استفاده ندارند.

- تولیدکنندگان**
- ✓ فعالیت اقتصادی به سه شکل در عرصه‌ی اقتصاد ظهور می‌یابد:
 - ۱ تولید
 - ۲ توزیع
 - ۳ خرید (مصرف)
 - ۴ فروش
- فعالیت تولیدکنندگان به دو شکل انجام می‌گیرد:

۱ گروهی به تولید کالاهایی می‌پردازند که به صورت مستقیم به مصرف مردم می‌رسند، (همان کالاهای نهایی) مثل خودرو.

۲ گروهی به تولید کالاهایی می‌پردازند که به صورت غیرمستقیم به مصرف مردم می‌رسند. (همان کالاهای واسطه‌ای) مثل آهن که ابتدا توسط شرکت خودروسازی خریداری و سپس به خودرو تبدیل و به مصرف‌کنندگان عرضه می‌شود.

✓ این دو نوع فعالیت تولیدی، مکمل یکدیگرند.

انگیزه‌ی تولیدکنندگان

✓ انگیزه‌ی «بسیاری از تولیدکنندگان» از تولید کالا، خدمت به هم نوع است که نوعی عبادت تلقی می‌شود ولی هدف اصلی تولیدکنندگان، «کسب درآمد و سود» می‌باشد.

هزینه، درآمد و سود

مبالغی که تولیدکنندگان برای تولید صرف می‌کنند. شامل: ۱ مزد یا حقوق نیروی انسانی ۲ سود سرمایه ۳ اجاره‌ی زمین	هزینه‌های تولید
تولیدکنندگان، با فروش محصولات خود مقداری پول به دست می‌آورند.	درآمد
هزینه - درآمد = سود	سود

این رابطه‌ی معکوس علل دیگری هم دارد:

۱ با افزایش قیمت یک کالا، شما سعی می‌کنید نیازتان را با کالای مشابه که قیمتش افزایش نیافته برطرف کنید. مثلاً وقتی تو همون مغازه ببینید قیمت کیک مورد علاقه‌تون خیلی زیاد شده، به جاش یک کیک از کارخانه‌ای دیگه رو می‌خرید.

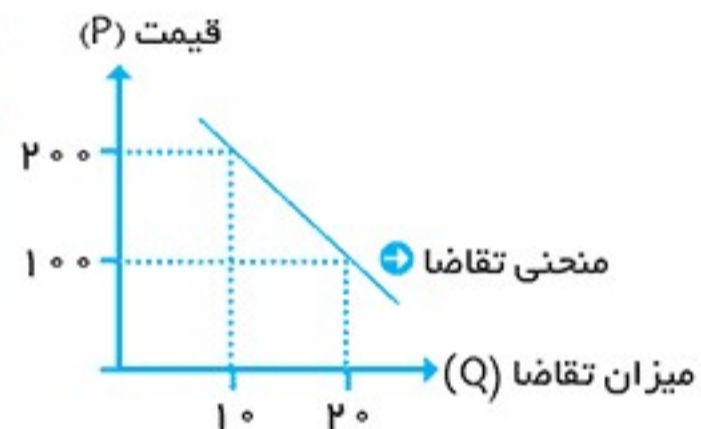
۲ با افزایش قیمت یک کالا، سعی می‌کنید که در مصرف آن کالا صرفه‌جویی بیشتری بکنید. مثلاً یادتون می‌آد که یه زمانی قیمت پودر لباس‌شویی زیاد شده بود و مامانامون پودر لباس‌شویی رو دونه‌دونه می‌شمردن و توی لباس‌شویی می‌ریختن؟!

نکته‌ی مهم

به خاطر وجود همین رابطه‌ی معکوس بین قیمت و تقاضا، منحنی تقاضا از چپ به راست نزولی است. خیلی‌ها فکر می‌کنن که این منحنی‌های فصل بازار، خیلی سخته ولی من قول می‌دم که خیلی ساده این نمودارها رو بهترتون یاد بدم، ولی شما هم قول بدین حواستون رو جمع کنین.

✓ فرض کنید ما یک دستگاه مختصات داریم که محور طول‌ها میزان تقاضا برای یک کالا و محور عرض‌ها بیانگر قیمت یک کالا است. حالا با توجه به توضیحات قبلی و جدول زیر ببینید که بعد از ترسیم، منحنی تقاضا به چه صورتی در می‌آد.

میزان تقاضا	قیمت
۲۰	۱۰۰
۱۰	۲۰۰

بررسی رفتار اقتصادی تولیدکنندگان:

نکته

انگیزه‌ی تولیدکنندگان از تولید یک کالا، کسب سود است.

✓ عوامل مؤثر بر تصمیم‌گیری تولیدکنندگان در مورد میزان تولید یک کالا:

- ۱ قیمت کالا
- ۲ هزینه‌های تولید
- ۳ پیش‌بینی تولیدکنندگان در مورد رونق یا رکود بازار

نکته

آقایون و خانم‌ها! (یرج) هم عامل **قیمت** از همه مهم‌تره ...

✓ به عنوان مثال فرض کنین در آینده‌ی خیلی نزدیک پول‌دار شدین و قصد دارین که یک بنگاه اقتصادی تولیدی تأسیس کنین. خوب قطعاً هدف اولیه‌ی شما از تأسیس این بنگاه تولیدی، کسب سوده اما برای تأسیس این بنگاه باز هم باید به چندتا چیز توجه کنین، اول اینکه ببینین قیمت چه کالایی تو بازار بالاست و شما سود بیشتری می‌تونین از تولیدش ببرین، دوم اینکه یه حساب کتابی بکنین که با در نظر گرفتن هزینه‌های تولید، تولید چه کالایی برای شما مقرون به صرفه‌تره.

بزارین پیینم مطالبِ قبلی که یادتون نرفته کی به من می‌تونن بگه که هزینه‌های تولید چی‌ها پودن؟؟؟
آفرین! نه بابا خوشم اومد... ۱) مزد نیروی انسانی ۲) اجاره‌ی زمین ۳) قیمت سرمایه

سوم اینکه شما به عنوان یه تولیدکننده باید پیش‌بینی کنین که بازار کدوم کالا در حالت رونق و کدوم یکی در حالت رکود.

هیچ عجله‌ای نکنین، با رونق و رکود اقتصادی در آینده آشنا خواهیم شد.

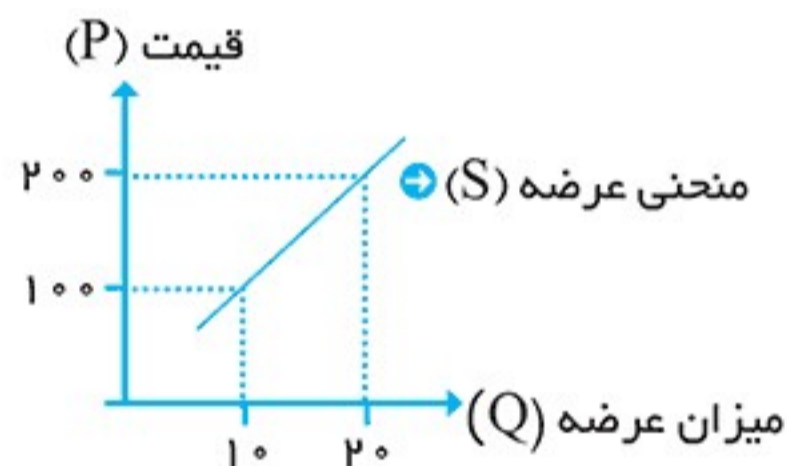
باید این‌جا توجه کنین که مباحث راجع به عرضه کاملاً برعکس تقاضاست، پس کارتون راحت شد، اگر آن را یاد گرفته باشین، این رو هم راحت یاد می‌گیرین. یعنی:

نکته‌ی مهم

در این‌جا بین قیمت یک کالا با میزان عرضه، رابطه‌ی مستقیم وجود دارد. علت این هم روشن است چون هر چه قیمت یک کالا بالاتر باشد، سود تولیدکننده هم افزایش می‌یابد، پس وی ترغیب می‌شود که کالای بیشتری را تولید کند.

البته عامل دیگری هم در این رابطه تأثیرگذار است و آن اینکه با افزایش قیمت کالا، «تولیدکنندگان جدید» هم وارد بازار آن کالا می‌شوند و میزان عرضه‌ی آن کالا افزایش می‌یابد. به دلیل وجود همین رابطه‌ی مستقیم، منحنی عرضه از چپ به راست صعودی است. با توجه به جدول زیر، نمودار عرضه بدین صورت خواهد بود.

میزان عرضه	قیمت
۱۰	۱۰۰
۲۰	۲۰۰

بچه‌ها یه چیز دیگه می‌گم، فقط بین خودمون باشه‌ها:

✓ علامت‌های اختصاری در منحنی‌های عرضه و تقاضا عبارت‌اند از:

(قیمت) P=Price (مقدار) Q=Quantity (تقاضا) D=Demand (عرضه) S=Supply

تعادل و قیمت تعادلی

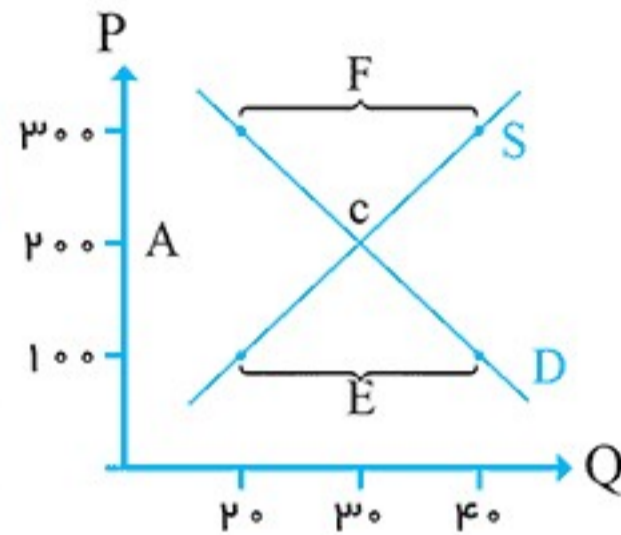
✓ تعادل به این معناست که در بازار یک کالای خاص، باید بین رفتار تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان هماهنگی وجود داشته باشد، یعنی تولیدکنندگان همان میزان کالا تولید کنند که مصرف‌کنندگان نیاز دارند. عامل ایجاد این هماهنگی، قیمت کالا است. [یادتون می‌آد که چقدر روی قیمت تأکید می‌کردم به خاطر همین بود.] گفتیم که نمودار تقاضا از چپ به راست، نزولی و نمودار عرضه از چپ به راست، صعودی است، پس این دو نمودار قطعاً در یک نقطه با هم اصابت می‌کنند.

به محل تلاقی نمودار عرضه و تقاضا، نقطه‌ی تعادلی و به آن قیمتی که در آن، بین میزان عرضه و تقاضا تعادل ایجاد شده است، قیمت تعادلی می‌گویند.

حالا که با منحنی‌های تقاضا و عرضه آشنا شدیم، این بار این دو منحنی را در یک دستگاه مختصات رسم می‌کنیم و خواهید دید که به چه نتایج جالبی می‌رسیم. قبل از توجه به نمودار، به جدول زیر توجه کنید:

میزان عرضه	میزان تقاضا	قیمت
۲۰	۴۰	۱۰۰
۳۰	۳۰	۲۰۰
۴۰	۲۰	۳۰۰

✓ با توجه به توضیحات بالا قسمت‌های مشخص شده را عنوان گذاری می‌کنیم:
A: قیمت تعادلی B: مقدار تعادلی C: نقطه‌ی تعادلی

F: این ناحیه، قسمت بالاتر از نقطه‌ی تعادلی را شامل می‌شود که بیانگر وجود مازاد عرضه (یا کمبود تقاضا) می‌باشد. بدین معنا که چون قیمت کالا بالاست، تولیدکنندگان قادر به فروش تمام کالاهایشان نیستند و در مقابل مصرف‌کنندگان هم قادر به خرید کالا با این قیمت نیستند، بنابراین بازار در حالت مازاد عرضه قرار می‌گیرد. [مازاد عرضه همواره مترادف کمبود تقاضا است] در این حالت برای به تعادل رسیدن بازار، چون تولیدکنندگان قادر به فروش تمام کالاهایشان نیستند، از قیمت کالای خود می‌کاهند، در نتیجه مصرف‌کنندگان هم تمایل بیشتری برای خرید این کالا از خود نشان می‌دهند. این وضعیت تا جایی ادامه می‌یابد که بازار به تعادل برسد.

E: این ناحیه، قسمت پایین‌تر از نقطه‌ی تعادلی را شامل می‌شود که به دلیل پایین بودن قیمت کالا، میزان تقاضا بیشتر از میزان عرضه است و به عبارت دیگر بازار در حالت مازاد تقاضا (یا کمبود عرضه) قرار دارد. در این حالت برای به تعادل رسیدن بازار، چون مصرف‌کنندگان به این کالا نیاز دارند و در بازار از این کالا به اندازه‌ی کافی وجود ندارد، حاضر خواهند بود پول بیشتری برای خرید آن بپردازند و در مقابل با افزایش قیمت، تولیدکنندگانی که به دنبال کسب سودند، انگیزه‌ی بیشتری برای تولید کالا پیدا می‌کنند، در نتیجه بازار به تعادل می‌رسد.

بازار چیست؟

توجه

بچه‌ها، در مباحث اقتصادی، «بازار» ضرورتاً به معنای محیط فیزیکی برای خرید و فروش کالا نیست، بلکه به مجموعه‌ی ارتباط میان خریداران و فروشندگان و نحوه‌ی رفتار و عکس‌العمل آن‌ها نسبت به تغییر عوامل اقتصادی «بازار» می‌گویند.

رقابت و انحصار

نکته

در مباحث اقتصادی دو نوع بازار داریم:

۱ رقابتی ۲ انحصاری

✓ این دو نوع بازار هم در طرف تولیدکننده‌ها وجود دارد، هم در طرف مصرف‌کننده‌ها. کل مباحث این سرفصل رو، توی یک جدول براتون خلاصه کردم:

بازار انحصاری فروش	بازار رقابتی فروش
یک تولیدکننده یا فروشنده‌ی منحصر به فرد در بازار وجود دارد.	چند تولیدکننده یا فروشنده در بازار وجود دارد.
این بازار به ضرر مصرف‌کنندگان و به نفع تولیدکنندگان است، چون به دلیل وجود انحصار، لزومی برای کاهش قیمت و بهبود کیفیت کالا وجود ندارد.	این بازار به نفع مصرف‌کنندگان است، چون رقابت میان تولیدکنندگان موجب کاهش قیمت و افزایش کیفیت کالا می‌شود.
قدرت انتخاب برای مصرف‌کننده وجود ندارد.	برای مصرف‌کننده قدرت انتخاب وجود دارد.
تولیدکننده هر وقت بخواهد، می‌تواند قیمت کالا را افزایش دهد.	امکان تبانی میان فروشندگان برای افزایش قیمت کم‌تر است.

✓ به صورت خلاصه:

رقابت میان فروشندگان ← به نفع مصرف‌کنندگان
 انحصار فروشنده ← به ضرر مصرف‌کننده
 رقابت خریداران ← به نفع فروشنده
 انحصار خریدار ← به ضرر فروشنده

سوال‌های چهارگزینه‌ای

۱. در کدام شرایط «اتفاق زیر» رخ می‌نماید؟
 «افزایش قیمت» تا سطحی ادامه می‌یابد که در آن فاصله‌ی میان «عرضه و تقاضا» از بین برود و تعادل در «بازار» حفظ شود. این «سطح قیمت» همان «قیمت تعادلی» است؟
- (۱) وقتی در «بازار» قیمت از سطح «قیمت تعادلی» بالا برود و «مازاد عرضه» به وجود آید.
 (۲) هنگامی که در بازار «کمبود» اتفاق می‌افتد و قیمت از سطح «قیمت تعادلی» پایین‌تر باشد.
 (۳) موقعی که گروهی از «تولیدکنندگان» موفق نشوند کالایشان را بفروشند و حاضر شوند آن را با قیمتی «پایین‌تر» به فروش برسانند.
 (۴) زمانی که از یک سو «مصرف‌کنندگان» مقدار خرید خود را افزایش دهند و از سوی دیگر «تولیدکنندگان» از تولید خود بکاهند.

(فارغ از کشور ۹۴)

۲۱. کدام یک از موارد زیر در بازار یک کالای خاص به ضرر مصرف‌کننده نمی‌باشد؟ (تألیفی)

(۱) وجود همکاری میان تولیدکنندگان
(۲) عدم رقابت میان تولیدکنندگان
(۳) وجود انحصار در سمت مصرف‌کننده
(۴) وجود رقابت میان مصرف‌کنندگان

۲۲. کدام یک از گزینه‌ها برای تکمیل عبارت زیر مناسب است؟

«صعودی بودن منحنی عرضه به این معناست که با ... قیمت، مقدار عرضه‌ی کالا افزایش می‌یابد»

(تألیفی)

(۱) افزایش - افزایش (۲) افزایش - کاهش
(۳) کاهش - افزایش (۴) کاهش - کاهش

۲۳. هرگاه به دلیل کمبود «یعنی فزونی تقاضا بر عرضه»، قیمت به سمت قیمت تعادلی پیش برود، قیمت در بازار در چه وضعیتی است؟ (سراسری ۸۵)

(۱) در حال افزایش است.
(۲) در حال کاهش است.
(۳) در وضع «ثابت» است.
(۴) وضع بازار در حالت «تورم رکودی» است.

۲۴. تحت کدام شرایط است که در حالت مازاد، فاصله‌ی بین عرضه و تقاضا کاهش خواهد یافت؟

(۱) تولید کاهش یابد.
(۲) تقاضا افزایش یابد.
(۳) قیمت پیش‌تر شود.
(۴) قیمت کاهش یابد.

✓ پاسخ‌نامه‌ی تشریحی

۱. گزینه‌ی «۲» هرگاه در بازار، قیمت از سطح قیمت تعادلی پایین‌تر باشد با کمبود مواجه می‌شویم. در این شرایط قیمت بالا می‌رود و فاصله‌ی بین عرضه و تقاضا کاهش می‌یابد. این افزایش قیمت تا سطح قیمت تعادلی ادامه می‌یابد.
۲. گزینه‌ی «۱» الف) قیمت یک کالا و مقدار خرید آن به وسیله‌ی مصرف‌کنندگان با هم رابطه‌ی عکس دارند. ب) رفتار اقتصادی مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان باید هماهنگ باشد و عامل هماهنگ‌کننده ← قیمت کالا ج) انگیزه‌ی تولیدکنندگان از تولید کالاها ← کسب سود د) هر قدر تعداد تولیدکننده زیادتر و رقابت فشرده‌تر باشد، منافع بیشتری نصیب مصرف‌کنندگان می‌شود. ه) هرگاه قیمت در بازار در سطح قیمت تعادلی نباشد، عواملی آن را به سطح قیمت تعادلی می‌کشاند.
۳. گزینه‌ی «۱» در بازار هنگامی مازاد عرضه اتفاق می‌افتد که قیمت از سطح قیمت تعادلی بالاتر باشد.
۴. گزینه‌ی «۱»
۵. گزینه‌ی «۱»
۶. گزینه‌ی «۴» این گزینه به این دلیل اشتباه است که اولاً به منحنی تقاضا اشاره کرده است نه عرضه و ثانیاً در منحنی تقاضا با کاهش قیمت کالا، تقاضا برای آن افزایش می‌یابد نه کاهش.
۷. گزینه‌ی «۱» در قیمت‌های پایین‌تر از قیمت تعادلی، در بازار وضعیت کمبود عرضه (مازاد تقاضا) وجود دارد؛ چون تولیدکنندگان رغبت چندانی به تولید کالا با قیمت پایین ندارند و تقاضا برای آن کالا زیاد است.
۸. گزینه‌ی «۲» در این قیمت میزان تقاضا و عرضه برابر است و بازار در حالت تعادل قرار دارد.
۹. گزینه‌ی «۱»
۱۰. گزینه‌ی «۴» رابطه‌ی بین میزان تقاضا از سوی مصرف‌کنندگان و قیمت کالا، رابطه‌ای معکوس است.
۱۱. گزینه‌ی «۴» در صورت وجود مازاد عرضه در بازار، قیمت بالاتر از قیمت تعادلی است، بنابراین باید قیمت آن قدر کاهش پیدا کند تا میان عرضه و تقاضا تعادل ایجاد شود.
۱۲. گزینه‌ی «۲»

(سراسری ۹۰)

۱۱. کدام یک از عبارات زیر نادرست است؟

- ۱) «اوراق قرضه» دارای کوپن بهره هستند و بهره‌ی آنها در فواصل زمانی معین توسط بانکی که نمایندگی صدور این اوراق را دارد پرداخت می‌شود.
- ۲) در جامعه‌ی ما به دلیل پرهیز از ربا که «اوراق قرضه» مشتمل بر آن است «طرح ابتکاری اوراق مشارکت» ایجاد شده است.
- ۳) دولت، شهرداری‌ها و شرکت‌های دولتی و خصوصی به منظور تأمین اعتبار طرح‌های عمرانی در کشور «اوراق مشارکت» منتشر می‌کنند.
- ۴) اسناد خزانه اوراق بهادار بلند مدتی هستند که توسط دولت صادر می‌شوند و سررسید این اسناد «یک ساله - سه ساله - پنج ساله» است.

۱۲. صاحبان کدام اسناد، مبلغ مورد نظر را در وجه خود یا هر کسی که مایل باشند، بر روی سند یادداشت می‌کنند و بانک نیز پس از رؤیت، مبلغ قید شده را به فردی که سند در وجه او صادر شده است، پرداخت می‌کند و این سند با چه عناوینی در معاملات مختلف مورد استفاده قرار می‌گیرد؟ (فاز ۱ از کشور ۹۱)

- ۱) اسناد اعتباری «کوتاه مدت» - سفته یا سفته‌ی طلب
- ۲) اسناد اعتباری «بلند مدت» - برات یا حواله
- ۳) اسناد اعتباری «دیداری» - چک یا پول تحریری
- ۴) اسناد اعتباری «میان مدت» - سند اعتباری یا کارت اعتباری

۱۳. افراد یا مؤسسات خصوصی، با خرید این اوراق، ضمن دریافت سود علی الحساب در فواصل زمانی مشخص شده، اصل طلب خود را در زمان سررسید دریافت می‌کنند. الف) نام این اوراق چیست؟ ب) طول مدت زمان بازپرداخت آنها چقدر است؟ ج) عنوان اقتصادی این اسناد کدام است؟ (فاز ۱ از کشور ۹۰)

- ۱) اسناد خزانه - سه ماه - اعتباری کوتاه مدت
- ۲) سفته - بیش از یک سال - اعتباری دیداری
- ۳) اوراق سهام - کمتر از یک سال - اعتباری میان مدت
- ۴) اوراق مشارکت - اغلب بیش از یک سال - اعتباری بلند مدت

(سراسری ۸۳ و فاز ۱ از کشور ۹۰)

۱۴. یکی از شروط بانک‌ها برای تنزیل اوراق بهادار کدام است؟

- ۱) به زمان سررسید سند بیش از ۶۰ روز نمانده باشد.
- ۲) به زمان سررسید سند بیش از ۹۰ روز مانده باشد.
- ۳) بدهی بایده دلیل انجام امور بازرگانی به وجود آمده باشد.
- ۴) بدهی باید به دلیل انجام امور عمرانی یا خدماتی پدید آمده باشد.

۱۵. تولیدکنندگان و بازرگانانی که در یک بانک حساب جاری باز کرده‌اند، می‌توانند از آن بانک دریافت کنند. در این صورت بانک دستور پرداخت مبلغی می‌دهد. (سنجش ۸۹)

- ۱) اعتبار بیش از - موجودی آنها را
- ۲) اعتبار ۵ برابر - موجودی آنها را
- ۳) وام سه برابر - موجودی آنها را
- ۴) وام هم‌اندازه‌ی - موجودی آنها را

۱۶. بانک مرکزی با سیاست‌های خود را از طریق متناسب با شرایط اقتصادی کشور

- ۱) ایجاد سیستم خاص - کنترل سیاست‌های پولی - بانک‌ها را - هماهنگی با اقتصاد
- ۲) اجرای - سیاست‌های پولی و کنترل حجم اعتبارات - سیاست‌های انقباض و انبساط پولی بانک‌های خصوصی را - هماهنگی با سیستم بانکی

- ۳) پذیرش مسئولیت شبکه‌ی بانکی - سیاست‌های مالی - بانک‌های تجاری را - هماهنگی با «وزارت بازرگانی»
 ۴) پیگیری هدف «حفظ ثبات پولی کشور» - سیاست‌های بازار باز - بانک‌های تخصصی را - هماهنگی با «وزارت امور اقتصادی و دارایی»

۱۷. در رابطه با عملیات در سیستم بانکی «دوران گذشته» کدام مورد نسبت به موارد دیگر از قدمت کم‌تری برخوردار است؟

(سنجش ۹۰)

- ۱) محافظت از پول
- ۲) خدمات نقل و انتقال
- ۳) اعطای وام و تأمین اعتبار
- ۴) صدور و ارائه‌ی رسیدهای کاغذی در قبال مسکوکات فلزی

۱۸. مدت اعتبار اسناد اعتباری کوتاه‌مدت و بلندمدت به ترتیب چقدر است؟

- ۱) بستگی به نوع اعتبار دارد.
- ۲) تا شش ماه بیش از یک سال
- ۳) تا یک سال بیش از یک سال
- ۴) تا شش ماه بیش از شش ماه

۱۹. صدور چک، به اعتبار کدام یک از اجزای میزان نقدینگی، صورت می‌گیرد؟

- ۱) سپرده‌های پس‌انداز
- ۲) سپرده‌های مدت‌دار
- ۳) مسکوکات و اسکناس‌های در دست مردم
- ۴) سپرده‌های دیداری

۲۰. این مطالب به ترتیب مربوط به کدام قراردادهای مجاز اسلامی می‌باشند؟

(سنجش ۸۸)

۱) قراردادی که در آن یکی از طرفین قرارداد مقدار معینی از مال خود را در زمان حال به دیگری واگذار می‌کند.

۲) طبق این قرارداد در نهایت سود حاصل از سرمایه بین بانک و طرف دیگر تقسیم می‌شود.

۳) طبق این قرارداد کارفرما تعهد می‌کند در قبال عمل مشخص کارگزار یا عامل، اجرت معینی به او بپردازد.

۴) طبق این قرارداد بانک‌ها می‌توانند اسناد و اوراق تجاری متعلق به واحدهای تولیدی، بازرگانی، خدماتی را تنزیل کنند.

۲۱. به ترتیب، منظور بانک‌های تخصصی و مشتریان خریدار اوراق مشارکت آن‌ها، از انجام عملیات مالی، کدام است؟

- ۱) کسب سود - دریافت سود علی‌الحساب
- ۲) پرداخت بهره - گسترش فعالیت‌های اقتصادی
- ۳) رفع مشکلات - کسب سود
- ۴) گسترش فعالیت‌های اقتصادی - رفع مشکلات

۲۲. تخصیص اعتباری بلندمدت بانک‌ها، از «چه منابعی» تأمین می‌گردد؟

- ۱) پول تحریری
- ۲) سپرده‌های دیداری و غیردیداری
- ۳) وجه فروش اوراق مشارکت
- ۴) سپرده‌های غیردیداری و سرمایه‌ی اولیه بانک

۲۳. شرط «تنزیل اسناد بانکی کوتاه‌مدت» از طرف بانک، کدام است؟

(سراسری ۸۳)

- ۱) به زمان سررسید کم‌تر از ۹۰ روز نمانده باشد.
- ۲) به زمان سررسید سند بیش از ۱۰۰ روز نمانده باشد.
- ۳) بدهی به دلیل انجام امور بازرگانی به وجود آمده باشد.
- ۴) بدهی منحصرأ از فعالیت‌های تولیدی، نه مصرفی و نه خدماتی به وجود آمده باشد.

۲۴. کدام یک از «اسناد اعتباری بانکی» اگر چه طبق قانون سند بهادار بدون تاریخ است، اما در کشور براساس عرف از آن به جای سند اعتباری مدت دار نیز استفاده می شود؟ (سنجش ۸۳)

- (۱) پول بانکی یا تراول چک
- (۲) چک یا پول تحریری
- (۳) چک یا پول کاغذی
- (۴) اسکناس چک تضمینی

۲۵. کدام مورد از وظایف «بانک مرکزی» نیست؟ (سنجش ۸۴)

- (۱) ایجاد امکانات اعتباری برای بانک‌های تخصصی
- (۲) انتشار اسکناس و تنظیم حجم پول در گردش
- (۳) نگهداری فلزات گران بها و ارزهای متعلق به دولت
- (۴) نگهداری ذخایر قانونی و موجودی نقدی بانک‌های تجاری

۲۶. مهم ترین «خدمت بانکی» چیست و انواع آن کدام است؟ (سراسری ۸۵)

- (۱) انجام وظایف قیومیت، وصایت و کالت قبول امانات و نگهداری سهام و اوراق بهادار مشتریان
- (۲) تخصیص یا توزیع اعتبارات کوتاه مدت و بلندمدت
- (۳) عملیات مالی خرید و فروش اوراق سهام و اوراق قرضه
- (۴) خرید و فروش ارز پرداخت بدهی مشتریان و وصول مطالبات اسنادی

۲۷. بانک‌ها به منظور انجام عملیات اعطای وام و اعتبار، اسناد مختلفی تهیه کرده اند؛ در این رابطه کدام مورد نادرست است؟ (سنجش ۸۵)

- (۱) تا ضمن ارائه‌ی خدمت در کوتاه ترین زمان بتوانند، طلب خود را از وام گیرنده، دریافت کنند.
- (۲) بانک‌ها با ایجاد سیستم خاص کنترل، سیاست‌های خود را از طریق سیاست‌های پولی متناسب با شرایط اقتصادی اعمال می کنند.
- (۳) این اسناد که در بانک‌ها و مؤسسات اعتباری جریان دارند از نظر زمان بازپرداخت، متفاوت اند.
- (۴) این اسناد قابل انتقال هستند و صاحبان آن‌ها می توانند قبل از سررسید، آن‌ها را به دیگران منتقل کنند.

۲۸. کدام نوع اعتبار به دلیل اینکه دریافت کنندگان معمولاً آن را در زمینه‌های تولیدی یا بازرگانی به کار می گیرند، واجد اهمیت زیادی است؟ (سنجش ۸۵)

- (۱) بلندمدت
- (۲) دیداری
- (۳) کوتاه مدت
- (۴) میان مدت

۲۹. طریق «مستقیم» کسب درآمد برای بانک‌ها، کدام است؟ (سراسری ۸۶)

- (۱) اعطای «تسهیلات مالی» به اشخاص
- (۲) از طریق استفاده از «عقود اسلامی» مجاز
- (۳) سرمایه گذاری در طرح‌های تولیدی و عمرانی
- (۴) با دادن وام از سپرده‌های دیداری و غیر دیداری مردم به سایر افراد

۳۰. یک بانک تخصصی اوراق مشارکتی که دولت یا مؤسسات اعتباری منتشر کرده را خریداری و آن اوراق را به مبلغی بیش از خرید به سپرده گذاران خود می فروشد. این فعالیت بانکی را چه می گویند؟

- (۱) عملیات اعتباری
- (۲) عملیات مالی
- (۳) عملیات ارزی
- (۴) وصول مطالبات اسنادی

۹. این مطلب: « با واردات کالاهای خارجی، مردم از کالاهای متنوع و ارزان استفاده می کنند و کالاهای خارجی باید وقتی وارد یک کشور شوند که از کالاهای مشابه داخلی ارزان تر و مرغوب تر باشند یا مشابه آنها در داخل تولید نشود. صادرات کالا به خارج موجب می شود که مردم «ارز لازم» برای پرداخت بهای کالاهای ضروری وارداتی را به دست آورند.» مربوط به سودآوری کدام است؟ (سنجش ۹۰)

(۱) «تجارت منطقه‌ای» برای تولیدکنندگان (۲) «تجارت بین‌الملل» برای مصرف‌کنندگان

(۳) «تجارت جهانی» برای قشر خاص و مرفه جامعه (۴) «تجارت داخلی» برای حقوق‌بگیران و مزدبگیران جامعه

۱۰. اخیراً دو کشور: کوبا به «تولید نیشکر» و مصر به «تولید قهوه» پرداخته‌اند. در این میان کدام

کشور «اصل مزیت نسبی» را مورد توجه قرار داده است؟ (سنجش ۹۰)

(۱) کوبا

(۲) مصر

(۳) کشوری که هم به تولید «نیشکر» و هم به تولید «قهوه» پردازد، «اصل مزیت نسبی» را ملحوظ داشته است.

(۴) چنانچه «هزینه‌ی تولید» قهوه تولیدی «مصر» کم‌تر از «هزینه‌ی تولید» پنبه در این کشور باشد

«مصر» اصل «مزیت نسبی» را رعایت کرده است.

۱۱. این مطلب: « در بسیاری از مناطق استان گیلان برنج کاری انجام می‌شود. در واقع به دلیل فراهم

بودن امکانات لازم (آب، زمین و رطوبت کافی) محصول برنج در این منطقه به خوبی به عمل می‌آید

و کاشتن آن برای کشاورزان مقرون به صرفه است و بنابراین آنها به جای کاشت محصول دیگری،

برنج می‌کارند.» در رابطه با کدام عامل روی آوردن کشورها به «تجارت بین‌الملل» است؟ (سنجش ۸۳)

(۱) یکسان نبودن کشورها از نظر دسترسی به فناوری (۲) یکسان نبودن منابع و عوامل تولید

(۳) مزیت نسبی (۴) شرایط اقلیمی متفاوت

۱۲. کشورهای اروپایی چگونه «بازرگانی کل اروپا» را تقریباً به صورت «بازرگانی داخلی» در

آورده‌اند؟ (سنجش ۸۳)

(۱) با تشکیل سازمان تجارت جهانی «گات» (۲) با تشکیل سازمان کشورهای اروپای غربی (آ.سه.آن)

(۳) با تشکیل سازمان توسعه‌ی صنعتی «یونیدو» (۴) با تشکیل اتحادیه‌ی اقتصادی و حتی انتخاب پول واحد

۱۳. در رابطه با دلایل کاهش هزینه‌های تجارت نه تنها در داخل مرزها بلکه در خارج از آن کدام مورد

با موارد دیگر «هم‌خوانی» ندارد؟ (سنجش ۸۴)

(۱) پیشرفت دانش فنی بشر (۲) گوناگونی و تنوع شرایط اقلیمی و کشاورزی

(۳) راه‌های مناسب و مقررات مورد قبول بین‌المللی (۴) وجود امنیت نسبی در سرزمین‌ها

۱۴. مبادلات بازرگانی بین نواحی مختلف یک کشور با مبادلات بازرگانی بین کشورهای مختلف

تفاوت چندانی ندارد، زیرا: (سراسری ۸۵)

(۱) در هر دو نوع مبادله «تخصص و تقسیم کار» در تولید کالاها و خدمات مورد استفاده قرار گرفته است.

(۲) بازرگانی منطقه‌ای که امروزه در بسیاری از مناطق جهان صورت می‌گیرد، براساس همین قاعده است.

(۳) در هر دو نوع مبادله تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان در جهت توافق روی قیمت یک نوع رفتار دارند.

(۴) به نفع نقاط مختلف یک کشور یا کشورهای مختلف جهان است که هر یک به تولید کالاها و خدماتی

مناسب با شرایط محلی خود اقدام کنند.

۱۵. این مطلب: اینان معمولاً فرصت، تخصص و امکانات لازم را برای فروش تولیدات خود به دیگران در سایر مناطق ندارند، به همین دلیل این کار را از طریق افرادی که شغل آن‌ها خرید محصول از مراکز تولید و فروش آن در مناطق دیگر است، انجام می‌دهند. «، به ترتیب از راست به چپ مربوط به کدام گزینه است؟

(سنجش ۸۹)

(۱) تجار - عمده فروشان - خرده فروشان (۲) تولیدکنندگان - مصرف‌کنندگان - بازرگانان

(۳) عمده‌فروشان - تجار - خرده فروشان (۴) مصرف‌کنندگان - بازرگانان - تولیدکنندگان

۱۶. یکی از عوامل مهم دیگر که دست‌یابی به آن اقتصاد کشورها را تحت تأثیر قرار داده و موجب می‌شود که هر کشور به تولید آن دسته از کالاها و خدماتی بپردازد که منابع طبیعی، سرمایه، نیروی انسانی و تجربه و معلومات فنی متناسب با آن را در اختیار دارد، چیست؟

(سراسری ۸۷)

(۱) تقسیم کار و تخصص بین‌المللی

(۲) حذف حقوق و عوارض گمرکی بین کشورهای جهان

(۳) شکل‌گیری اتحادیه‌های تجاری و اقتصادی بین‌المللی

(۴) انتخاب پول واحد برای استفاده از تجارت بین‌الملل

۱۷. دلیل این که کشورهای اروپایی می‌توانند فرش دست‌بافت تولید کنند، اما در صورت انجام دادن چنین کاری زیان خواهند دید، چیست؟

(سراسری ۸۷)

(۱) زیرا آن‌ها سرمایه‌های خود را صرف تولید کالاهای سنگین و استراتژیک می‌کنند.

(۲) زیرا هزینه‌های تمام‌شده‌ی فرش در ایران کم‌تر از هزینه‌های تمام‌شده‌ی این کالا در اروپاست.

(۳) چون این کشورها نیروی انسانی تولیدی کم دارند و در تولید، بیش از نیروی انسانی، از تکنولوژی استفاده می‌کنند.

(۴) چون این کالاها بیشتر جنبه‌ی تزئینی و لوکس دارند، لذا اتلاف سرمایه در این زمینه مقرون به صرفه نیست.

۱۸. برقراری ارتباط انسان‌ها با یک‌دیگر به سبب چیست؟

(سنجش ۹۰)

(۱) نیازهای معنوی (۲) نیازهای مادی (۳) نیازهای عاطفی (۴) خواسته‌های متنوع

۱۹. کشوری از لحاظ تولید یک کالا داری مزیت نسبی است که

(۱) امکانات فروش داشته باشد. (۲) زمینه‌ی تولید انبوه داشته باشد.

(۳) تولیدات متنوع داشته باشد. (۴) با هزینه‌ی کم‌تر تولید کند.

۲۰. کدام عامل در گذشته موجب افزایش هزینه‌های تجارت بوده است؟

(۱) تنوع کالا در مناطق مختلف (۲) دخالت دولت‌های حاکم در تجارت

(۳) فقدان راه‌های مناسب و وسایل حمل و نقل (۴) در نظر نگرفتن خواسته‌ی تولیدکنندگان

۲۱. در رابطه با نافع بودن تجارت بین‌الملل: این مطلب مربوط به کدام گروه است: «ادامه‌ی کار بسیاری از رشته‌های تولید به وارد کردن ماشین‌آلات و لوازم یدکی یا مواد اولیه از دیگر کشورها بستگی دارد؟» (سنجش ۸۵)

(۱) تولیدکنندگان (۲) سازمان گمرگ (۳) عمده‌فروشان (۴) مصرف‌کنندگان

۲۲. آن‌چه که موجب شده نیروی تولیدی کل کشورهای جهان و نیز حجم کالاهای تولیدشده در جهان افزایش یافته و در نتیجه‌ی این امر، سطح زندگی مردم کشورهای بی‌بهره‌ی که در مبادلات بین‌المللی شرکت دارند، بهبود یابد، چیست؟

(سنجش ۸۷)

(۱) بازرگانی منطقه‌ای (۲) بازرگانی بین‌قاره‌ای (۳) تخصص بین‌المللی (۴) تجارت بین‌المللی

۲۳. در زمینه‌ی تجارت، کشور یا سازمانی موفق‌تر است که:

(سنجش ۸۶)

(۱) قدرت گسترش تجارت خود را در سطح جهانی دارد.

(۲) مؤسسات و سازمان‌های تولیدی بیشتری دارد.

(۳) نیروهای متخصص و آموزش‌دیده‌ی بیشتری دارد.

(۴) منابع اقتصادی و امکانات بالقوه‌ی بیشتری دارد.

- ۲۴.** تولید غالب کدام کشورها به ترتیب «نفت - کاکائو - پنبه - فرش» است؟ (سراسری ۸۹)
- (۱) ایران - برزیل - کوبا - هند
(۲) نیجریه - غنا - مصر - ایران
(۳) ایران - غنا - مصر - هند
(۴) نیجریه - برزیل - کوبا - ایران
- ۲۵.** کدامیک از موارد زیر بر اثر تخصص و تقسیم کار بین‌المللی حاصل نمی‌شود؟ (سراسری ۸۹)
- (۱) تنوع در تولیدات داخلی
(۲) ارزان‌تر شدن قیمت کالاها
(۳) افزایش حجم تولیدات جهانی
(۴) حداکثر استفاده از منابع کشورها
- ۲۶.** کدامیک از موارد زیر، از جمله علل فراوانی کالا در بعضی کشورها نیست؟ (تألیفی)
- (۱) یکسان نبودن منابع و عوامل تولید
(۲) شرایط جغرافیایی مناسب
(۳) فراوانی منابع طبیعی
(۴) تجزیه‌ی بالای افراد در تولید کالاهای مختلف
- ۲۷.** چه عاملی منجر به افزایش کیفیت تولید می‌شود؟ (تألیفی)
- (۱) رعایت اصل «مزیت نسبی»
(۲) شرایط جغرافیایی مناسب
(۳) تکرار تولید نوع خاصی از کالا
(۴) فراوانی منابع طبیعی
- ۲۸.** «کشور ژاپن نیروی متخصص فراوان در اختیار دارد.» «بادام خوب در شرایط آب و هوایی برخی نقاط ترکیه به عمل می‌آید.» هر یک از موارد ذکر شده، مربوط به کدامیک از عوامل روی آوردن کشورها به تجارت بین‌الملل است؟ (تألیفی)
- (۱) یکسان نبودن کشورها از نظر دسترسی به فناوری - یکسان نبودن منابع و عوامل تولید
(۲) یکسان نبودن کشورها از نظر دسترسی به فناوری - شرایط اقلیمی متفاوت
(۳) یکسان نبودن منابع و عوامل تولید - یکسان نبودن کشورها از نظر دسترسی به فناوری
(۴) یکسان نبودن منابع و عوامل تولید - شرایط اقلیمی متفاوت
- ۲۹.** تولید غالب کدامیک از کشورها، به ترتیب پنبه، پسته، نفت و محصولات دامی است؟ (تألیفی)
- (۱) مصر - ایران - نیجریه - آرژانتین
(۲) نیجریه - مصر - ایران - آرژانتین
(۳) ایران - مصر - آرژانتین - نیجریه
(۴) مصر - ایران - آرژانتین - نیجریه
- ۳۰.** تشکیل «اتحادیه‌ی اروپا» نمونه‌ای از ایجاد کدامیک از پدیده‌های زیر است؟ (تألیفی)
- (۱) تجارت خارجی
(۲) تجارت بین‌المللی
(۳) تجارت تخصصی
(۴) بازرگانی منطقه‌ای

✓ پاسخ‌نامه‌ی تشریحی

- ۱. گزینه‌ی «۳»** بر اساس اصل مزیت نسبی، هر منطقه یا کشور باید کالایی را تولید کند که هزینه‌ی تولید آن در مقایسه با سایر نقاط کم‌تر باشد.
- ۲. گزینه‌ی «۴»** دستیابی به فناوری کار ساده‌ای نیست و کشورهای توسعه‌یافته طی سال‌های متمادی با انجام‌دادن آزمایش‌های مختلف، کسب تجربیات متعدد و صرف هزینه‌های فراوان موفق شده‌اند به اختراعات و فناوری‌های نوین دست یابند.
- ۳. گزینه‌ی «۳»** در این گزینه فقط معایب تجارت بین‌الملل مطرح شده و تجارت بین‌الملل را فاقد هرگونه منافع دانسته است.
- ۴. گزینه‌ی «۴»** الف) زمین‌های حاصل‌خیز استرالیا و نیروی متخصص ژاپن در حوزه‌ی الکترونیک، مربوط به یکسان نبودن منابع و عوامل تولید می‌باشد. ب) برزیل ← قهوه/ کوبا ← نیشکر / مصر ← پنبه ج) وضع انواع تسهیلات اقتصادی و حقوقی از انواع تجاری نیست.

استثنائاتی دارد که از آن جمله می‌توان مواردی چون کسری تراز پرداخت‌ها و تجارت با کشورهای در حال توسعه را نام برد.

۱۵. گزینه‌ی «۱»

وظیفه‌ی بانک جهانی:

تا سال ۱۹۴۸ ← جبران خرابی‌های ناشی از جنگ دوم جهانی در کشورهای عضو بعد از سال ۱۹۴۸ و شروع برنامه‌ی مارشال ← اعطای اعتبار به کشورهای در حال توسعه

۱۶. گزینه‌ی «۱»

۱۷. گزینه‌ی «۱» میان هدف اصلی و اهداف دیگر (فرعی) هر یک از سازمان‌ها نباید اشتباه کنید.

۱۸. گزینه‌ی «۴»

۱۹. گزینه‌ی «۱» هدف این سازمان اتخاذ تدابیری برای حذف تدریجی موانع تجاری در منطقه‌ی اکو می‌باشد، نه کشورهای جهان سوم.

۲۰. گزینه‌ی «۱»

۲۱. گزینه‌ی «۱»

۲۲. گزینه‌ی «۳»

۲۳. گزینه‌ی «۳»

۲۴. گزینه‌ی «۳» این سه مؤسسه به ترتیب در سال‌های ۱۹۴۵، ۱۹۵۵ و ۱۹۶۰ تأسیس شده‌اند. البته بانک جهانی فعالیت خود را از سال ۱۹۴۶ آغاز کرد.

۲۵. گزینه‌ی «۲» فعالیت‌های یونیدو به دو صورت مستقل و هماهنگ‌کننده صورت می‌پذیرد.

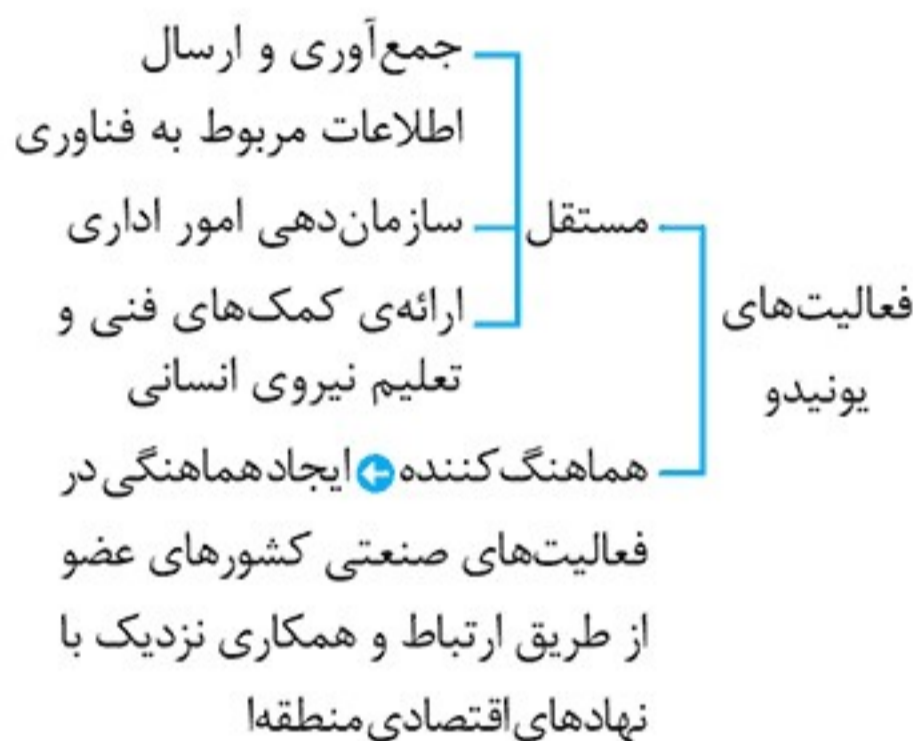
۲۶. گزینه‌ی «۴»

۲۷. گزینه‌ی «۱»

۲۸. گزینه‌ی «۲» هدف اصلی مؤسسه‌ی مالی بین‌المللی از سرمایه‌گذاری در بنگاه‌های اقتصادی بخش خصوصی کسب سود نیست، اما غالباً سود نیز به دست می‌آورد.

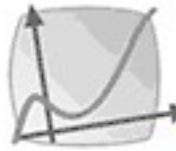
۲۹. گزینه‌ی «۴»

۳۰. گزینه‌ی «۲»

۳۱. گزینه‌ی «۴» ازبکستان در زمینه‌ی هواپیماسازی و ماشین‌آلات کشاورزی از فناوری بالایی برخوردار است.

یادداشت

✓ مطلب چهارم ← شناسایی فرمول‌های مربوطه

لازمه‌ی حل مسائل اقتصادی این است که اولاً داوطلب عزیز فرمول‌های مربوط به مسائل مختلف - که تعداد آن‌ها زیاد هم نیست - را بلد باشد، دوماً تشخیص دهد که از کدام فرمول می‌تواند جهت حل مسائل استفاده کند. مثلاً در مسائل مربوط به تولید خالص و ناخالص اگر هدف طراح، محاسبه‌ی تولید سرانه (ملی یا داخلی) است، داوطلب گرامی باید بداند که ابتدا باید تولید ناخالص را به دست آورد و سپس با استفاده از آن فرمول، تولید خالص را به دست آورد.

هزینه‌های استهلاک - تولید ناخالص = تولید خالص

و نهایتاً با استفاده از فرمول و اطلاعات دیگر مسأله بتواند تولید سرانه را نیز به دست آورد:

$$\text{تولید سرانه} = \frac{\text{تولید خالص}}{\text{کل جمعیت}}$$

نتیجه‌گیری ← با توجه به مطالب گفته‌شده به طور خلاصه می‌توان گفت در حل تمامی مسائل اقتصاد باید به این چهار نکته‌ی مهم توجه کامل داشت:

- ۱ شناسایی نکات مسئله ← از قبیل تومان، ریال، ملی، داخلی، ناخالص، خالص، سرانه، تصاعد کلی، طبقه‌ای و یا از چپ به راست و بالعکس و ...
- ۲ انجام حذفیات لازم مثلاً کالای قاچاق، کالای واسطه‌ای و ...
- ۳ رعایت تبدیل‌های ضروری مثلاً تن به کیلو، ریال به تومان و ...
- ۴ شناخت فرمول‌های مربوطه

حال با توجه به این مقدمه، می‌پردازیم به توضیح مسائل مختلف و یا سؤالاتی که ممکن است در غالب عدد (طرح مسئله) طراحی گردند تا شما عزیزان بتوانید ان شاء... از پس مسائل اقتصاد که در تراز و رتبه‌ی شما حائز اهمیت بسیار است، به خوبی برآیید.

بخش اول

هزینه‌ی فرصت یا «هزینه‌ی فرصت از دست رفته»

۱ تعریف هزینه‌ی فرصت ➔ با توجه به قابلیت مصارف متعدد منابع، هزینه‌ی فرصت یا فرصت از دست رفته بیانگر آن چیزی است که عملاً با انتخاب یکی از موارد مصرف، خود را از موارد دیگری که می‌توانستیم از آن‌ها نیز بهره‌مند شویم، محروم نموده‌ایم.

مثال ➔ زمینی را در اختیار داریم، اگر ترجیح دهیم که به جای پنبه گندم بکاریم، در این صورت باید گفت: «هزینه‌ی فرصت تولید گندم مقدار محصول پنبه‌ای است که از دست داده و یا از آن صرف نظر نموده‌ایم.»

۲ هزینه‌ی فرصت در اقتصاد، شبیه بحث توجه و عدم توجه (غفلت) در روان‌شناسی است؛ با این تفاوت که در مباحث مربوط به «هزینه‌ی فرصت»، آن چیزی را که فرد از دست می‌دهد، باید مورد توجه قرار داد؛ مثلاً در مثال قبل اگر موارد در قالب اعداد و ارقام (مسئله) طراحی گردیده بود، در این صورت نیز آن چیزی را که فرد از دست می‌دهد، باید به عنوان هزینه‌ی فرصت در نظر گرفت.

مثال ➔ اگر درآمد ناشی از تولید گندم ۷۶۰ هزار میلیارد تومان و درآمد ناشی از تولید پنبه نیز معادل ۵۹۰ هزار میلیارد تومان بوده باشد، ولی ما به هر دلیل ترجیح دهیم که پنبه بکاریم، هزینه‌ی فرصت از دست رفته چقدر خواهد بود؟

(۲) ۱۷۰ هزار میلیارد تومان سود برده‌ایم.

(۱) ۷۶۰ هزار میلیارد تومان

(۴) ۱۷۰ هزار میلیارد تومان ضرر کرده‌ایم.

(۳) ۵۹۰ هزار میلیارد تومان

پاسخ: در این صورت گزینه‌ی (۱) پاسخ درست خواهد بود؛ زیرا با انتخاب خود (پنبه ۵۹۰ هزار میلیارد تومان) ما کل درآمد ناشی از تولید گندم (یعنی ۷۶۰ هزار میلیارد تومان) را از دست داده‌ایم.

تولید ناخالص، خالص، سرانه و استهلاک

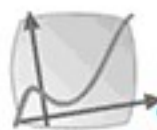
۱ تعریف تولید ناخالص ملی (G.N.P) ➔ ارزش پولی کلیه‌ی کالاها و خدمات نهایی که توسط افراد یک ملت (چه در داخل کشور و چه خارج از کشور) در مدت یک‌سال تولید شده باشد.

نکته

اگر در طرح مسئله، تولید ناخالص ملی مورد نظر باشد، در این صورت پس از محاسبه‌ی کل تولیدات، ارزش افزوده‌ی خارجی‌ان مقیم کشور را از آن کسر می‌نماییم (زیرا ربطی به یک ملت ندارند)، تا جواب بدست آید. پس:

ارزش افزوده‌ی خارجی‌ان - ارزش افزوده‌ی ایرانیان + ارزش افزوده‌ی ایرانیان = تولید ناخالص ملی
مقیم کشور خارج از کشور داخل کشور

۲ تعریف تولید ناخالص داخلی (G.D.P) ➔ ارزش پولی کلیه‌ی کالاها و خدمات نهایی که در داخل یک کشور (توسط مردمان آن کشور و یا خارجیانی که مقیم آن کشور می‌باشند) در مدت یک‌سال تولید شده باشد.

ج) و قیمت جدید این کالای سرمایه‌ای، کدام است؟
توجه: «ارقام به میلیون و میلیارد ریال» است؟

- (۱) الف) ۶۰ (ب) ۱۰۱,۰۴۰ (ج) ۶۲۶,۴۰۰ (د) الف) ۶۵ (ب) ۱۰۱,۰۴۰ (ج) ۶۶۲,۴۰۰
(۳) الف) ۶۰ (ب) ۱۱۰,۴۰۰ (ج) ۶۶۲,۴۰۰ (د) الف) ۶۵ (ب) ۱۱۰,۴۰۰ (ج) ۶۲۶,۴۰۰

۱۹. در یک کشور فرضی، کالاهای جدول زیر در مدت یکسال تولید شده است، با توجه به رقم این تولیدات و سایر داده‌ها:

الف) تولید ناخالص داخلی و تولید خالص داخلی این کشور به ترتیب (از راست به چپ) چند میلیون ریال است؟

ب) چنانچه جمعیت کل این کشور ۵۰ میلیون نفر باشد «تولید خالص داخلی سرانه» آن کدام است؟

A	مواد غذایی	۵۰۰ تن از قرار هر تن	۳۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال
B	ماشین آلات	۵,۰۰۰ دستگاه از قرار هر دستگاه	۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال
C	پوشاک	۱۵,۰۰۰ عدد از قرار هر عدد	۵۰۰,۰۰۰ ریال
D	خدمات ارائه شده	$\frac{2}{3}$ ارزش پوشاک	
E	هزینه‌ی استهلاک	$\frac{1}{25}$ ارزش ماشین آلات	

- (۱) الف) ۲۷۵,۵۰۰ - ۲۶۷,۵۰۰ (ب) ۵,۲۵۰ (د) الف) ۲۷۵,۵۰۰ - ۲۷۶,۵۰۰ (ب) ۵,۳۵۰
(۳) الف) ۲۷۷,۵۰۰ - ۲۷۶,۵۰۰ (ب) ۵,۲۵۰ (د) الف) ۲۷۷,۵۰۰ - ۲۶۷,۵۰۰ (ب) ۵,۳۵۰

۲۰. تولید کل کشور در سه سال متوالی، به ترتیب سال اول ۱۵۰۰، سال دوم ۱۷۰۰، و سال سوم ۱۸۷۵ هزار میلیارد ریال بوده است. با گزینش سال اول به عنوان «سال پایه» تولید کل در سه سال مورد نظر برحسب قیمت‌های «سال پایه» به ترتیب به ۱۵۰۰، ۱۶۵۰ و ۱۷۱۰ تغییر یافته است. براساس این محاسبات به ترتیب (از راست به چپ):

الف) کدام اعداد مربوط به «پدیده‌ی تورم» در سال دوم و سال سوم در این جامعه است؟
ب) افزایش مقدار تولید در «سال دوم و سال سوم» کدام است؟
ج) افزایش قیمت‌ها در «سال دوم و سال سوم» چیست؟

- (۱) الف) ۵۰ - ۱۶۵ (ب) ۱۵۰ - ۲۱۰ (ج) ۱۶۵ - ۵۰ (د) الف) ۱۶۵ - ۵۰ (ب) ۵۰ - ۲۱۰ (ج) ۱۶۵ - ۵۰
(۳) الف) ۵۰ - ۱۶۵ (ب) ۱۶۵ - ۵۰ (ج) ۱۵۰ - ۲۱۰ (د) الف) ۱۶۵ - ۵۰ (ب) ۵۰ - ۲۱۰ (ج) ۱۶۵ - ۵۰

۲۱. یک دستگاه وسیله‌ی سرمایه‌ای «تولیدی» را به بهای ۱۳ میلیارد ریال خریداری کرده‌ایم، چنانچه عمر مفید این وسیله سرمایه‌ای ۶/۵ سال باشد، در این صورت:

الف) مقدار «هزینه‌ی استهلاکی سالانه» کدام است؟
ب) چنانچه در دو سال آخر عمر مفید این وسیله سرمایه‌ای ۱۰ درصد افزایش بها داشته باشد، مجموع «هزینه استهلاک» دو سال آخر چه میزان خواهد بود؟

ج) و قیمت جدید این کالای سرمایه‌ای، چیست؟ (ارقام به میلیون و میلیارد ریال است.)

- (۱) الف) ۲ (ب) ۴,۰۴۰ (ج) ۱۳,۴۰۰ (د) الف) ۲ (ب) ۴,۴۰۰ (ج) ۱۴,۳۰۰
(۳) الف) ۲/۵ (ب) ۴,۴۰۰ (ج) ۱۳,۴۰۰ (د) الف) ۲/۵ (ب) ۴,۴۰۰ (ج) ۱۴,۳۰۰

۲۲. در یک جامعه‌ی فرضی در مدت یک سال، کالاهای زیر تولید شده است. با توجه به ارزش کالاهای مذکور و سایر داده‌ها:

(سراسری ۹۰)

الف) تولید خالص داخلی، ب) تولید ناخالص داخلی، در این کشور: به ترتیب (از راست به چپ) چند میلیون ریال است؟

A	ارزش ماشین آلات	۳,۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال
B	ارزش پوشاک	۸۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال
C	ارزش مواد غذایی	۳۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال
D	خدمات ارائه شده	$\frac{1}{4}$ ارزش پوشاک
E	هزینه‌ی استهلاک	$\frac{1}{16}$ ارزش ماشین آلات

(۱) ۳,۶۵۰-۳,۵۴۰ (۲) ۳,۵۶۰-۳,۴۵۰ (۳) ۳,۶۵۰-۳,۴۵۰ (۴) ۳,۵۶۰-۳,۵۴۰

۲۳. کشاورزان هر کیلوگرم پنبه‌ی تولیدی خود را به ارزش ۶۵۰۰ ریال به کارگاه‌های ریسندگی می‌فروشنند. کارگاه‌های ریسندگی، این مقدار پنبه را به مقداری نخ تبدیل می‌کند و آن را به ارزش ۷۵۰۰ ریال به کارگاه‌های پارچه بافی می‌فروشنند. کارگاه‌های پارچه بافی نیز نخ را به پارچه تبدیل می‌کنند و آن را به مبلغ ۹۰۰۰ ریال به کارگاه‌های «تولید پوشاک می‌فروشنند». در این کارگاه‌ها، پارچه به «پوشاک» تبدیل می‌شود و سرانجام به مبلغ ۱۶۰۰۰ ریال به دست مصرف کنندگان می‌رسد. با این شرایط:

(سراسری ۹۰)

الف) ارزش افزوده‌ی مرحله‌ی اول و مرحله‌ی آخر کدام است؟

ب) نام دیگر این روش محاسبه‌ی ارزش کل کالاها و خدمات نهایی چیست؟

ج) برای محاسبه‌ی ارزش کل کالاها و خدمات نهایی چند روش وجود دارد؟

د) کارشناسان برای جلوگیری از اشتباه در محاسبه‌ی ارزش کل کالاها و خدمات نهایی به چه اقدامی متوسل می‌شوند؟

(۱) الف) ۷۰۰۰ و ۶۵۰۰، ب) روش هزینه‌ای، ج) دو روش، د) هر دو روش را به کار می‌گیرند و جواب‌ها را با هم مقایسه می‌کنند.

(۲) الف) ۶۵۰۰ و ۷۰۰۰، ب) روش تولید، ج) سه روش د) حداقل دو روش را به کار می‌گیرند و جواب‌ها را با هم مقایسه می‌کنند.

(۳) الف) ۷۵۰۰ و ۹۰۰۰، ب) روش تولید، ج) سه روش د) هر سه روش را هم به کار می‌گیرند هر کدام بیشتر بود آن را می‌پذیرند.

(۴) الف) ۹۰۰۰ و ۷۵۰۰، ب) روش هزینه‌ای، ج) دو روش د) هر دو روش را بکار می‌گیرند و میانگین آن‌ها را منظور می‌دارند.

۲۴. ظرفیت تولید برق نیروگاهی در یک کشور، ۵۲۵۰ مگاوات، جمعیت کل این کشور، ۷۵ میلیون نفر و هر خانوار شامل ۵ نفر است. با فرض اینکه ۳۵٪ از خانوارهای جمعیتی این کشور هر کدام ۵ عدد لامپ «۴۰ وات» از مجموع روشنائی مورد مصرف خود بکاهند نتیجتاً مقدار قابل توجهی

آزمون‌های
جامع

۱. کدام گزینه بیانگر پاسخ درست و کامل دو پرسش زیر است؟

الف) «.....» همانند کسی است که در راه خدا جهاد می‌کند، شایسته تقدیر است.

ب) در رابطه با «واقعیت» کدام مورد نادرست است؟

۱) الف) فردی که برای ارتقاء سطح زندگی خانواده‌اش می‌کوشد. ب) عاملی است که هماهنگی و تعادل

را در «بازار» ایجاد می‌کند «میزان تولید یک کالا» است.

۲) الف) کسی که منافع اجتماعی جامعه خود را بر «منافع انفرادی و خانوادگی» ترجیح می‌دهد.

ب) اگر مصرف‌کنندگان بخواهند به مقدار بیش‌تر از آنچه «تولیدکنندگان» عرضه کرده‌اند کالا

خریداری کنند مقدور نخواهد بود.

۳) الف) شخصی که فقیران و بیچارگان را اطعام می‌کند هر چند آنچنان «دارا و غنی» نیست.

ب) اگر «تولیدکنندگان» بیش‌تر از مقدار خرید «مصرف‌کنندگان» کالا تولید کنند موفق به فروش

آن مقدار اضافی نخواهند شد.

۴) الف) آنکه عبادت و راز و نیازش با خدا وی را از دل بستن به دنیا و اسیر شدن به مادیات رهانیده

است. ب) رفتار اقتصادی «تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان» باید با یکدیگر هماهنگ باشد و الا

دچار مشکل خواهند شد.

۲. کدام گزینه، نکته مهم درباره «نهادهای و سازمان‌های اقتصادی جهانی و منطقه‌ای» است؟

۱) هدف اصلی کلیه این سازمان‌های بین‌المللی اقتصادی، ایجاد یک نظام همگون و هماهنگ اقتصاد

بین‌المللی «آزاد» است.

۲) منافع حاصل از وجود این سازمان‌ها کمک می‌کند تا با دستیابی به «تخصص و تقسیم کار» از منابع

تولیدی کشورها حداکثر استفاده به عمل آید.

۳) ارتقای «سطح اشتغال» در «کشورهای عضو» و افزایش «درآمد واقعی» و «توسعه منابع تولیدی»

آن‌ها از طریق گسترش بازرگانی بین‌المللی امکان‌پذیر است.

۴) تقریباً تمامی نهادهای و سازمان‌های اقتصادی بین‌المللی و منطقه‌ای مهم دنیا مقارن با گسترش سریع

روابط اقتصادی بین کشورهای جهان تأسیس یافته‌اند.

۳. با توجه به مندرجات جدول زیر، و همچنین اگر مجموع ارزش اقلام «ماشین‌آلات و مواد غذایی و

پوشاک» در یک جامعه فرضی، ۱۵۰ میلیارد ریال باشد، در این صورت؛ الف) تولید خالص «ملی»

ب) تولید خالص داخلی «سرانه» ج) تولید «ناخالص داخلی» در این «جامعه»، کدام است؟

A	جمعیت کل کشور	۳۵ میلیون نفر
B	تولید خارجیان مقیم کشور	۴ میلیارد ریال
C	هزینه استهلاک	$\frac{2}{3}$ ارزش تولید مردم کشور که در خارج اقامت دارند.
D	خدمات ارائه شده	$\frac{1}{4}$ ارزش تولید خارجیان مقیم کشور
E	تولید مردم کشور که در خارج اقامت دارند.	۴۵ میلیارد ریال

۲) الف) ۱۷۵ (ب) ۴ (ج) ۲۰۶

۱) الف) ۱۷۶ (ب) ۵ (ج) ۲۰۶

۴) الف) ۱۷۵ (ب) ۴ (ج) ۲۰۵

۳) الف) ۱۷۶ (ب) ۵ (ج) ۲۰۵